

"מורנו" להחזיר עטרה ליושנה

סמיכה לרבנות ללא היתר הוראה

Dedicated in honor of

Jacqueline and Chaim Maltz

by their loving children Michael and Rivka Reena Maltz

13555

Melacha Performed by a Jew on Shabbat

Shiur Number 8

Until now we have discussed *melachot* performed by a non-Jew on Shabbat. In this shiur we will discuss the issue of *melachot* that are illicitly performed by a Jew.

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף לג עמוד ב

תניא: גנב וטבח בשבת, גנב וטבח לעבודת כוכבים, גנב שור הנסקל וטבחו - משלם תשלומי ארבעה וחמשה, דברי רבי מאיר, וחכמים פוטרין

If someone steals, he must reimburse twice the value of the item he stole, whereas if he sold or slaughtered the item he stole, his fine increases: the Torah (Shemot 21:37) states that in such a situation, the thief must pay 5 times the value of an ox and 4 times the value of a sheep. According to most *Tannaim*, the extra fine for slaughtering the stolen animal is imposed only if the slaughtering was done properly (according to the laws of *shechita*). We need to clarify if *shechita* done on Shabbat is considered a halachically acceptable *shechita*. According to the Gemara, this is related to the issue of benefitting from *melacha* done on Shabbat:

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף לד עמוד א

שחיטת שבת שחיטה ראויה היא, דתנן: השוחט בשבת וביום הכפורים, אף על פי שמתחייב בנפשו - שחיטתו כשרה! סבר לה כרי יוחנן הסנדלר; דתניא: המבשל בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל, דברי ריימ: רי יהודה אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת, במזיד - לא יאכל עולמית; רבי יוחנן הסנדלר אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו, במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים.

חברותא כתובות דף לד עמוד א

אלא שחיטת שבת שטבח השליח - למה פטרו חכמים, והרי שחיטה ראויה היא!! דהכי תנן: השוחט בשבת וביום הכפורים, אף על פי שהוא מתחייב בנפשו [מיתה בשבת וכרת ביום הכפורים], שחיטתו כשרה היא, והבשר מותר באכילה! ומשנינן: סבר לה - רבי שמעון - כרבי יוחנן הסנדלר, האוסר לאכול "מעשה שבת" דהיינו שנעשה באיסור שבת במזיד. דתניא: המבשל בשבת: אם בישל בשוגג - יאכל את התבשיל אפילו המבשל ואפילו בשבת. ואם בישל במזיד - הרי המבשל עצמו לא יאכל את התבשיל לעולם, אבל אחרים אוכלים אותו. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אם בישל בשוגג, לא יאכל אותו המבשל מיד אלא יאכל את התבשיל למוצאי שבת, כשיעבור זמן יבכדי שיעשוי. דהיינו שיעבור זמן שהיה אפשר לבשלו אילו לא היה מבשלו בשבת, ומשום שרבי יהודה קונס שוגג אטו מזיד, [אבל אחרים אוכלים אותו מיד]. ואם בישל במזיד, הרי זה לא יאכל המבשל עולמית, אבל אחרים אוכלים. רבי יוחנן הסנדלר אומר: אם בישל בשוגג, הרי התבשיל יאכל למוצאי שבת לאחרים בלבד, ולא לו שעבר ובישל, ולא לאחרים ישראלים, אבל מוכרו ונותנו לגוי. ובישל. ואם בישל במזיד, הרי התבשיל לא יאכל עולמית, לא לו שעבר ובישל, ולא לאחרים ישראלים, אבל מוכרו ונותנו לגוי. נמצא, כי לפי דעתו של רבי יוחנן הסנדלר, הטובח בשבת במזיד אין שחיטתו ראויה להתיר את הבהמה באכילה. שהרי לדעתו אסורה היא לכל העולם. וכדעתו של רבי יוחנן הסנדלר כן דעתם של חכמים הפוטרים מארבעה וחמשה על שור שנטבח בשבת.

The *Tannaim* disagree regarding whether it is permitted to eat food that a Jew cooked on Shabbat, stating three different opinions:

Rabbi Meir: If one cooked on Shabbat by accident, the food may be eaten, while if someone cooked on purpose it is forbidden.

Rabbi Yehuda: If one cooked on Shabbat by accident, the food may only be eaten on *motzei* Shabbat, whereas if someone cooked on purpose, the food may not be eaten at all.

Rabbi Yochanan HaSandlar: If one cooked on Shabbat by accident, the food may only be eaten on *motzei* Shabbat – but not by the person who did the cooking. If it was cooked on purpose, the food may not be eaten at all, by anyone.

To clarify these different opinions:

Rabbi Yochanan HaSandlar's opinion is clear: food cooked on Shabbat is forbidden on Shabbat itself. If it was cooked by accident, someone other than the person who cooked it may eat it after Shabbat; if it was cooked on purpose, it may not be eaten at all, by anyone.

Tosafot further define the *Tannaim*'s positions –

תוספות מסכת כתובות דף לד עמוד א

המבשל בשבת ב<u>שוגג יאכל - פירוש בו ביום ואפילו הוא,</u> כדמוכח בפ׳ כירה (שבת לח.) דבעו מרבי חייא בר אבא שכח קדירה על גבי כירה ובשלה בשבת כו׳ עד המבשל בשבת כו׳ בשוגג יאכל ולאותו שבת קא בעי התם אי אסיר גזרה שלא יאמר שוכח אני.

במזיד לא יאכל – פירוש, בין הוא בין אחרים בו ביום אבל במוצאי שבת לדידיה נמי שרי, דהא בפי קמא דחולין (דף טו. ושם) אההיא מתניי דהשוחט בשבת וביה"כ אף על פי שמתחייב בנפשו שחיטתו כשרה פריך ונוקמא במזיד ורי מאיר ומשני לא סלקא דעתין דקתני שבת דומיא דיה"כ מה יה"כ לא שנא שוגג וליש מזיד והשתא אי לאחרים שרי בו ביום לפרוך ממזיד גופיה מה יוה"כ לא שנא לו ולא שנא לאחרים כוי ואי לדידיה אסור אף למוצאי שבת הוה ליה למימר שחיטתו כשרה קתני ל"ש לו לא שנא לאחרים כדקאמר התם על ר' יוחנן הסנדלר ועוד דא"כ היינו מזיד דרי יהודה כמו שאפרש ומדאצטריך לרבי יהודה לאפוקי מזיד במילתיה משמע דפליג נמי אמזיד.

(Now Tosafot begins to discuss Rabbi Yehuda's opinion):

בשוגג יאכל במוצאי שבת - <u>שוגג דרי יהודה הוי כמו שפירשתי מזיד דריימ</u> דהא מוקי התם מתניי דהשוחט בשבת ביותיה

במזיד לא יאכל עולמית - הוא אבל אחרים אוכלים דאי אחרים נמי לא יאכלו עולמית היינו מזיד דרבי יוחנן הסנדלר כללא דמילתא מזיד דרבי מאיר שוגג דרבי יהודה מזיד דרבי יהודה שוגג דרבי יוחנן הסנדלר.

Tosafot explains:

According to **Rabbi Meir**, if one cooked by accident, everyone may eat it even on Shabbat, while if it was cooked on purpose, everyone must wait until *motzei* Shabbat to eat it.

According to **Rabbi Yehuda**, if one cooked by accident, it is forbidden for everyone until *motzei* Shabbat, while if it was cooked on purpose, then the person who cooked it may not eat it at all but others may eat it on *motzei* Shabbat.

According to **Rabbi Yochanan HaSandlar**, if it was cooked by accident, then the person who cooked it may not eat it at all while others may eat it on *motzei* Shabbat, and if it was cooked on purpose then no one may eat it at all.

For clarity's sake we will summarize Tosafot's understanding of the different opinions in the table below:

	Cooked accidentally	Cooked on Purpose
Rabbi Meir	Anyone may eat it, immediately	No one may eat it on Shabbat, but <u>anyone</u>
		may eat it after Shabbat
Rabbi	No one may eat it on Shabbat, but anyone	The person who cooked it may not eat it
Yehuda	may eat it after Shabbat	at all, while others may eat it after
		Shabbat
Rabbi	The person who cooked it may not eat it	No one may eat it at all
Yochanan	at all, while others may eat it after	
HaSandlar	Shabbat	

❖ הרחבות – שיטת רש"י במחלוקת התנאים

The Gemara suggests that those who hold that one does not pay the extra fine for a stolen animal slaughtered on Shabbat essentially follow Rabbi Yochanan HaSandlar – that *shechita* is not considered proper *shechita* when performed on Shabbat, because the food is rendered halakhically inedible. In contrast, according to the other opinions, the food is still permitted under certain circumstances, so that *shechita* on Shabbat is still considered kosher *shechita*.

The Gemara clarifies Rabbi Yochanan HaSandlar's opinion:

מאי טעמא דרבי יוחנן הסנדלר! כדדריש ר' חייא אפיתחא דבי נשיאה: ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם - מה קודש אסור באכילה, אף מעשה שבת אסורין באכילה. אי מה קודש אסור בהנאה, אף מעשה שבת אסור בהנאה! קודש אסור באכילה, אף מעשה שבת אסורין באכילה. אי מה קודש אסור בהנאה, לך ולא בשוגג. פליגי בה רב אחא תייל: לכם, שלכם יהא. יכול אפילו בשוגג! תייל: מחלליה מות יומת, במזיד אמרתי לך ולא בשוגג. פליגי בה רב אחא ורבינא, חד אמר: מעשה שבת דאורייתא, וחד אמר: דרבנן. מאן דאמר דרבנן, מאי טעמייהו דרבנן דפטרי! כי קא פטרי רבנן קרא: קדש היא, היא קודש ואין מעשיה קודש. ולמאן דאמר דרבנן, מאי טעמייהו דרבנן דפטרי! כי קא פטרי רבנן אשארא.

חברותא כתובות דף לד עמוד א

מפרשת הגמרא: מאי טעמא דרבי יוחנן הסנדלר, הסובר שמעשה שבת אסור באכילה? כדדריש רבי חייא אפיתחא דבי נשיאה [כפי שדרש רבי חייא על פתחו של בית הנשיא]: כתוב בתורה: "ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם", ולפיכך קראו הכתוב "קודש" כדי ללמד: מה קודש אסור באכילה, אף מעשה שבת אסורין באכילה. שמא תאמר: אי מה קודש אסור בהנאה, אף מעשה שבת אסור בהנאה. לפיכך תלמוד לומר: "כי קודש היא לכם", ו"לכם" משמע, שלכם יהא ליהנות ממנו. יכול אפילו אם בישל בשוגג שלא ידע שהיום שבת, יהא אסור באכילה כמו קודש בין לו ובין לאחרים. תלמוד לומר: "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם מחלליה מות יומת", הרי שדיבר הכתוב במי שהזיד, ומלמד הכתוב: במזיד הוא שאמרתי לך שיהא מעשה שבת בקודש, ולא בשוגג. פליגי בה - בביאור שיטתו של רבי יוחנן הסנדלר - רב אחא ורבינאיחד מהם אמר: מעשה שבת הרי הוא אסור מדאורייתא. וחד מהם אמר: מעשה שבת אינו אסור אלא מדרבנן. ומפרשת הגמרא את טעמו של כל אחד ואחד: מאן לכם". ומאן דאמר שמעשה שבת אינו אסור אלא מדרבנן, טעמו הוא כדאמרן, שהוא נלמד מן הכתוב "קודש היא" לכם". ומאן דאמר שמעשה שבת אינו אסור אלא מדרבנן, טעמו הוא: כי אמר קרא: "קדש היא". מלמד הכתוב שאמר "היא": היא השבת קודש ואין מעשה שבת אינו אסור אלא מדרבנן, טעי הם שאסרו מעשה שבת. ומקשה הגמרא: ולמאן דאמר שאפילו לרבי יוחנן הסנדלר אין מעשה שבת אסור אלא מדרבנן, הרי שוב תיקשי: מאי טעמייהו דרבנן דפטרי מארבעה וחמשה כשטבח בשבת? והרי החיטה ראויה היא, ומן הדין הוא שיתחייב ארבעה וחמשה!! ומשנינן: אכן לא פטרו חכמים את הטובח בשבת על ידי אחר, וכי קא פטרי רבנן בברייתא רק אשארא, על שאר הנזכרים בברייתא

רש"י מסכת כתובות דף לד עמוד א

מייט דרי יוחנן הסנדלר - דאמר מעשה שבת אסורין באכילה.

יכול אפילו בשוגג - תאסר באכילה אם שגג בבישול שלא ידע שהוא שבת.

מחלליה וגוי - היכא דאיכא חיוב מיתה אסירי באכילה כי קודש.

במזיד אמרתי - שהוא אסור כקודש דהא גבי חיוב מיתה כתיב ולא בשוגג.

מעשה שבת - במזיד אסורין מן התורה באכילה לרי יוחנן הסנדלר.

מייט דרבנן - דפליגי אדרבי מאיר ופטרי מקנס ארבעה וחמשה הואיל ובטובח על ידי אחר אוקימתא הא שחיטה ראויה היא מדאורייתא.

. אשארא - אעבודת כוכבים ואשור הנסקל

The Gemara brings a disagreement regarding whether Rabbi Yochanan HaSandlar considers his own opinion to be *D'Oraita* or *D'Rabanan*. If he considers it *D'Oraita*, it makes sense that *shechita* performed on Shabbat is not fundamentally considered *shechita*, so that the offender is thus exempt from the extra fines of *shechita* on a stolen animal. However, if he considers it *D'Rabanan*, then why should such a *shechita* be exempt from the Torah-mandated fines for slaughtering a stolen animal? The Gemara explains that, according to this opinion, the extra fine does not apply to a *shchita* performed on Shabbat.

(The Gemara distinguishes between eating and other forms of benefit. For our purposes we will be classifying all normal kinds of benefit as tantamount to eating, but see the harchavot for a discussion regarding the definition and scope of permitted benefit.)

* הרחבות – האם מותר ליהנות ממעשה שבת הנאה שאינה הנאת אכילה!

The Rif writes something surprising:

רי"ף מסכת שבת דף יז עמוד א

קיימא לן דבכל התורה כולה רב אחא ורבינא הלכה כדברי המיקל, ושמע מינה דליתא לדרבי יוחנן הסנדלר הלכך הלכה כרבי יהודה דאמר המבשל בשבת בשוגג יאכל למוצאי שבת בין לו בין לאחרים במזיד יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו

The Rif holds that Rabbi Yochanan HaSandlar's opinion is *D'Rabanan*, we should therefore reject it and follow Rabbi Yehuda's opinion. This is puzzling - why should the fact that Rav Yochanan HaSandlar's stringency is *D'Rabanan* lead us to reject it and instead follow Rabbi Yehuda's opinion?

The Rashba offers the following explanation:

חידושי הרשב"א מסכת כתובות דף לד עמוד א

הייק כיון דקיייל כרבינא לקולא דאמר מעשה שבת דרבנן אפילו לרי יוחנן הסנדלר הוה ליה של סופרים וקיייל בשל סופרים הלך אחר המיקל.

If we would have held that Rav Yochanan HaSandlar's stringency is *D'Oraita*, then we would have followed his stringency. However, since we rule that it is only Rabbinic, we therefore follow the rules that apply when a law is *D'Rabanan*, and accept Rabbi Yehuda's leniency.

☆ הרחבות – ביאור נוסף בדברי הריף

Other Rishonim, however, have a different perspective from the Rif, based on the following Gemara:

תלמוד בבלי מסכת חולין דף טו עמוד א

אמר רב חנן בר אמי: כי מורי להו רב לתלמידיה - מורי להו כר׳ מאיר, וכי דריש בפירקא - דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ.

חברותא חולין דף טו עמוד א

אמר רב חנן בר אמי: כי מורי להו רב לתלמידיה, כשהוא פוסק לתלמידיו לכל אחד ביחידות בשאלה זו של המבשל בשבת, מורי להו כרבי מאיר המקל מכולם. וכי דריש בפירקא, כשהוא דורש בפני רבים, דריש כרבי יהודה, שמחמיר מרבי מאיר, משום עמי הארץ, שלא יבוא להקל באיסור שבת.

רש"י מסכת חולין דף טו עמוד א

כי מורי להו רב לתלמידיה - במבשל בשבת הוראה ביחיד מורי להו כרבי מאיר דמיקל. בפירקא - ביום השבת ברבים.

The Gemara explains that Rav teaches his personal students Rabbi Meir's opinion, which is the most lenient, as he considers it the true opinion, but he teaches Rabbi Yehuda's more stringent opinion when teaching in public.

The Baal Hamaor therefore writes:

המאור הקטן מסכת שבת דף יז עמוד א

הא דקא פשיט הרי״ף מפלוגתא דרב אחא ורבינא בהמבשל בשבת – ליתא, דלא איפליגו בה רבינא ורב אחא אלא אליבא דרבי יוחנן הסנדלר. והדבר שראוי לסמוך עליו בזה ההיא דגרסינן במסכת חולין בפרק א' רב כי מורה להו לתלמידים מורה להו כרבי מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ זהו יסוד ההלכה לסמוך עליו ולעשות על פיו.

The Baal Hamaor rejects the Rif's opinion. The halacha cannot be derived from Rav Acha and Ravina's argument because it only discusses Rabbi Yochanan HaSandlar's opinion. (The aforemention Rashba and other Rishonim brought in the harchavot addressed thisquestion). According to the Baal Hamaor, the Gemara in Chulin favors Rabbi Meir's lenient opinion, and that is also how the Baalei Tosafot rule:

תוספות מסכת חולין דף טו עמוד א

מורי להו כריימ - משמע שכן הלכה

The Rosh cites the Ri (one of the Baalei Tosfot), but concludes with the Geonim who accept Rabbi Yehuda's opinion:

רא"ש מסכת חולין פרק א

ריי פסק דהלכה כריימ. והביא ראיה מהא דאמר כי מורי רב לתלמידיו מורי להו כריימ וכי דריש ליה בפירקא דרש כרי יהודה משום עמי הארץ. אלמא כריימ סבירא ליה, אלא שהיה מחמיר לעם הארץ דלא ליזלזלו באיסור שבת.... והגאונים כתבו דהאידנא דרשינן בפירקא ואורויי מורינן כרבי יהודה, דנפישי עמי הארצות ומזלזלי באיסורי.

Rav was lenient like Rabbi Meir on an individual basis, but in public he taught Rabbi Yehuda's opinion in order to prevent behavior that could lead to a desecration of the holiness of Shabbat. The Geonim explain that based on Rav's approach, we should be stringent like Rabbi Yehuda in order to avoid the desecration of Shabbat.

The Rambam accepts Rabbi Yehuda's opinion, but it is not clear if his ruling is based on the Rif or on the Geonim's logic:

רמב"ם הלכות שבת פרק ו הלכה כג

ישראל שעשה מלאכה בשבת אם עבר ועשה בזדון אסור לו ליהנות באותה מלאכה לעולם, ושאר ישראל מותר להם ליהנות בה למוצאי שבת מיד שנאמר ייושמרתם את השבת, כי קדש היא" היא קדש, ואין מעשיה קדש. כיצד ישראל שבשל בשבת במזיד, למוצאי שבת יאכל לאחרים אבל לו לא יאכל עולמית, ואם בשל בשגגה למוצאי שבת יאכל בין שבשל בין אחרים מיד וכן כל כיוצא בזה.

It is important to note that the Rambam presents this halacha as being applicable to any *melacha*, not only cooking; in his opinion, cooking is just an example. In a similar vein, the Rema, commenting on the Shulchan Aruch, explains that cooking is just an example. We will address this issue further in the next shiur.

The Shulchan Aruch also holds like Rabbi Yehuda:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח

המבשל בשבת, (או שנשה אחת משאר מלאטת) – במזיד, אסור לו לעולם ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד; ובשוגג, אסור בו ביום גם לאחרים, ולערב מותר גם לו מיד.

The Gra disagrees with this ruling. (His comment is long and complex. We address it partially in the harchavot):

ביאור הגר"א אורח חיים סימן שיח סעיף א

דברי התוסי עיקר להלכה ...ואייכ הלכה כריימ דבשוגג יאכל ... ומייש הגאונים ... דלהכי יש לפסוק כרבי יהודה, משום דנפישי עמי הארץ גבן כוי, וכייכ הראייש ספייק דחולין, ליתא, דכבר כתבו תוספות בפרק קמא דביצה ושיימ דאנן חשיבי בני תורה ... וכייש לאחמורי בהוראה דרב מורי כריימ וכייש דסוגיא דפייכ דשבת כוותיה וכל אמוראי שם וכן עיקר להלכה.

משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף קטן ז

גם לאחרים - הנה בגמרא פליגי בענין שוגג ומזיד ריימ ורי יהודה ודעת השוייע הוא דעת רי יהודה שכן הסכימו הריייף והרמביים והגאונים. והגרייא הסכים בבאורו לשיטת התוספות וסייעתם דפסקו כרי מאיר דבמזיד אסור בין לו בין לאחרים עד מוייש ובשוגג מותר גם לו מיד. ובמקום הצורך יש לסמוך על זה בבשול בשוגג.

<u>To summarize so far:</u> The Gemara in Ketubot (34) and Chullin (15) brings a disagreement between different *Tannaim* regarding eating food that was cooked on Shabbat.

The Rif infers from Ketubot that the halacha follows Rabbi Yehuda.

The Baalei Tosafot learn from the Gemara in Chullin that the halacha follows Rabbi Meir.

The Rosh also cites the Geonim who hold that while the halacha should theoretically follow Rabbi Meir, we ultimately follow Rabbi Yehuda - just as Rav himself would teach when teaching in public to avoid Shabbat desecration among the unlearned.

The Rambam and Shulchan Aruch follow Rabbi Yehuda.

The Gra follows Rabbi Meir and rejects the argument that we should be considered unlearned people. The Mishna Berura writes that one may rely upon the Gra's leniency in a situation of need or when the *melacha* was done unintentionally.

1. <u>Is benefit allowed to be reaped only after בכדי שייעשו</u>?

As we learned in the previous shiurim, if a non-Jew performs *melacha* for a Jew on Shabbat, the Jew may not benefit from that *melacha* on Shabbat. In that context, the Gemara says that benefit may be gained only בכדי שיעשו – after the amount of time that it would have taken to gain the benefit from the *melacha* had the *melacha* been performed after Shabbat. Is the same stipulation relevant when a Jew performs a *melacha* on Shabbat as well?

This may depend on the question – is the purpose of the stipulation to not allow any benefit be gained from such a *melacha*, or to subvert the temptation of requesting such a *melacha* be done. If the former is the case, it may be applied to Jews as well. By the latter's reasoning, one may argue that a Jew would not request *chilul Shabbat* from another Jew!

[For more detail on this, see the harchavot on the second shiur].

חידושי הרמב"ן מסכת חולין דף טו עמוד א

וכל מאי דאמרינן במוצאי שבת מותר, <u>יבכדי שיעשוי קאמרינן</u>... ולא בעינן יבכדי שיעשוי אלא במחלל את השבת או בשוגג או במזיד... ולא אמרו יבכדי שיעשוי אלא במחלל שבת שלא יהנה במעשיו הרעים אף על פי שהוא שוגג, וזהו דעת רשייי וכן דעת בעל הלכות זייל. ויש מן הגאונים האחרונים שהם חולקין בזה ואומרים שלא הוזכר יבכדי שיעשוי במעשה שבת דישראל עצמו אלא במלאכת גוי ... והטעם בכל זה משום דקיל ליה וגזרינן, אבל במבשל ממש בשוגג או במזיד לאחרים אין אוסרין עליו אלא יומו.

The Ramban writes that this question is argued between Rashi and the Behag on the one hand, and the other rishonim on the other. The Ramban explains that according to Rashi and the Behag, the purpose of waiting is in order to avoid benefitting from *melacha* done on Shabbat, and it therefore applies when a Jew does *melacha* as well.

The Ramban then explains that according to many other Rishonim, *bikidei sheya'asu* is decreed because many people do not consider having a non-Jew do *melacha* for them a serious prohibition, so Chazal decreed the additional stringency of waiting *bikidei sheya'asu* in order to minimize any motivation someone might have to ask a non-Jew to do *melacha* for them. According to this logic, there is no need to wait *bikidei sheya'asu* when a Jew does *melacha*, since there is no concern that one will ask his fellow Jew to do *melacha* for him.

הרחבות – האם גם במעשה שבת של ישראל יש דין של ׳בכדי שיעשו׳? והאם יש בהלכה זו יוצאי . הרחבות האם גם במעשה שבת של ישראל יש דין של ׳בכדי שיעשו׳? והאם יש בהלכה זו יוצאי דופן?

As we saw above, the Rambam and Shulchan Aruch rule against Rashi and the Behag's opinion:

רמב"ם הלכות שבת פרק ו הלכה כג

ישראל שעשה מלאכה בשבת ... ושאר ישראל מותר להם ליהנות בה למוצאי שבת <u>מיד</u>

The Rambam holds that the Rabbis were more stringent with *melacha* done by a non-Jew, because people are liable to dismiss the prohibition of asking a non-Jew to do *melacha* for their benefit (although there are certain exceptions, as we discuss in the harchavot).

There are several practical implications of this understanding; we will discuss two of them:

a. Applying the prohibition when a de'Rabanan is transgressed

The Levush suggests that one must wait *bikidei sheya'asu* when a Jew performs a *melacha* for an *issur D'Rabanan*.

לבוש אורח חיים סימן שיח סעיף א

... ולמוצאי שבת מותר לאחרים מיד, ואין צריכין להמתין יבכדי שיעשוי, <u>דלא אמרו יבכדי שיעשוי אלא בדבר שהוא נעשה באיסור דרבנן, וגזרו יבכדי שיעשוי לעשות חיזוק לדבריהם</u> שמא יבאו לעבור על דבריהם וירויחו לאכלו מיד במוצאי שבת אף אם יאסרו להם ביום השבת, אבל על ידי גזירת המתנת יבכדי שיעשוי לא יבואו לעבור על דבריהם בשבת שלא ירויחו בכך כלום, וימתינו גם לעשותו עד מוצאי שבת. אבל באיסור שהוא דאורייתא לא שייך למיגזר במוצאי שבת יבכדי שיעשוי, דאחזוקי אינשי ברשיעי לא מחזקינן, וליכא למיחש אי שרית ליה מיד אתי לבשולי להדיא, לפיכך במזיד מותר לאחרים במוצאי שבת מיד, ובשוגג אסרו בו ביום בין לו בין לאחרים, ולמוצאי שבת מיד מותר גם לו גם לאחרים, דליכא למיגזר מידי.

The Levush explains that people must wait *bikidei sheya'asu* for *melacha D'Rabanan* in order to discourage such violations, as people are generally less stringent with *D'Rabanan* prohibitions.

The poskim do not accept his view:

פרי מגדים משבצות זהב על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף קטן א

ולא משמע כן מפוסקים

In fact, the Gra makes the exact opposite claim:

ביאור הגר"א אורח חיים סימן שיח סעיף א

...רבי יהודה לא פליג אלא בדאורייתא ... ואם כן, מה שכתב ייאו שעשהיי היינו בדאורייתא, אבל בדרבנן – כרבי מאיר. וזהו אף לשיטת השולחן ערוך, כנייל. אבל לפי מה שנתבאר לעיל, לא קניס רבי מאיר כלל, לא בדאורייתא ולא בדרבנן.

The Levush understands that the fact that the prohibition of asking a non-Jew to do *melacha* is only *D'Rabanan* is a reason to be more stringent, while the Gra believes that it is a reason to be more lenient; Rabbi Yehuda was more stringent than Rabbi Meir in regard to *D'Oraita* prohibitions, but not *D'Rabanan* prohibitions. As we saw earlier, the Gra himself always follows Rabbi Meir, but he explains that even though the Shulchan Aruch was generally stringent like Rabbi Yehuda, he too would be lenient like Rabbi Meir for a prohibition *D'Rabanan*. The Biur Halacha (siman 318 sif 1 "hamivashel") and Shemirat Shabbat Kihilchita (version from year 5770, perek 1 sif 6 sif katan 167) accept the Gra's approach.

1. B. When a non-observant Jew is involved

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן שכה ס"ק כב

... עכו״ם – כדי שיעשו. ולא דמי לסימן שי״ח סעיף א [הסעיף בו אנו עסוקים] דאין צריך כדי שיעשו, התם לא ישמע לו, ולא שכיח, מה שאין כן חרש שוטה וקטן שכיח וישמע לו. <u>והוא הדין מומר לעכו״ם כדי שיעשו</u> מהאי טעמא. ולי העני מסופק, דשמא אמירה לעכו״ם קיל ליה, שבות, מה שאין כן אמירה למומר לפני עור לא תתן מכשול [ויקרא יט, יד] חמיר ליה

As we explained, those who believe that there is no need to wait *bikidei sheya'asu* when a Jew does *melacha* hold that there is no concern that someone will ask him to do *melacha* again in the future. The Pri Megadim therefore deliberates whether one must wait *bikidei sheya'asu* if the Jew in question is likely to obey a request to do *melacha*, such as a non-observant Jew. Still, he writes that there is room to argue that there is no need for waiting *bikidei sheya'asu* for any Jew, since there is still less of a concern that someone will ask a Jew to do *melacha* because this would be a violation of *lifnei iver* (literally, putting a stumbling block before the blind – that is, causing one to sin).

The following piece in the Minchat Shlomo discusses going on a bus that is travelling after Shabbat, when one knows that the driver began driving before Shabbat was over (we will discuss additional aspects of this question in the following shiur):

שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן ס

הפרי מגדים בסימן שכ״ה באשל אברהם ס״ק כ״ב כתב דבישראל מומר צריכים להמתין בכדי שיעשה, ולפי זה גם במחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כמומר. אך אפשר דאף שמחלל שבת ישמע לנו, מכל מקום מי שהוא שומר שבת לא במחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כמומר. אך אפשר דאף שמחלל שבת - אפילו למי שבלאו הכי הוא מחלל יאמר לישראל אחר לחלל שבת עבורו כדי שיוכל להקדים הנאתו למוצאי שבת - אפילו למי שבינו כעכו״ם. שבת בפרהסיא - וכיון שכן אפשר דרק במומר ממש הוא דאסור, ולא במחלל שבת, אף בכל המלאכות שדינו כעכו״ם. ברם לענין נסיעה מיד במוצאי שבת שהוא מילי דפרהסיא וזלזול בקדושת שבת נכון להחמיר אבל בשעת הדחק אפשר שפיר להקל כן נלענ״ד.

2. Concerning those for whom the melacha was performed

הרחבות – שורשי גדרי האיסור על העושה ועל מי שהמלאכה נעשתה עבורו ❖

The Rabbis forbid a Jew to benefit from *melacha* done on his behalf by a non-Jew. In regard to a Jew doing *melacha*, the Baraita distinguishes between the one who did the cooking himself and "others," who are treated more leniently. Is the beneficiary of the *melacha* included in this group of "others?"

מגן אברהם סימן שיח סעיף קטן ב

נייל דלמי שנתבשל בשבילו הוי גייכ דינו כמו הוא עצמו ... ומיהו ... משמע דוקא התם חיישינן שיאמר לעכויים לבטלו, אבל הכא הא בלאו הכי צריך להמתין בכדי שיעשה כשבישלו עכויים, ולישראל לא חיישינן, דאין אדם חוטא ולא לו.

In other areas of halacha, when a prohibition is violated on one's behalf, then he is forbidden, along with the sinner himself, from benefitting from the result of the prohibition. The Magen Avraham is inclined to say that the same applies here, and the beneficiary of the *melacha* should be treated like the person who did the *melacha*.

Earlier in this shiur we cited the Ramban, who discusses the two opinions about whether one must wait *bikidei sheya'asu* for *melacha* done by a Jew. The Ramban explains that many Rishonim believe that there is no need to wait *bikidei sheya'asu* when a Jew does a *melacha*, since there is no concern that someone will deliberately ask the Jew to do *melacha* again.

The Magen Avraham applies the same logic to explain why there is no need to prevent the beneficiary from eating the food that was prepared for him on Shabbat, as there is no concern that the beneficiary will ask the Jew to perform malacha for him again in the future.

The Ktav Sofer, however, discusses a situation where such a concern actually exists:

שו"ת כתב סופר אורח חיים סימן נ

עייד אשר לקול קן קולמסו תצילנה שתי אזני כי פונדק ישראל מבשל בכל שבת ושבת עבור אוכלי שולחנו כמו בחול... מה שכתב המגן אברהם סימן שיייח ססייק בי דלמי שנתבשל בשבילו דינו כמו הוא עצמו ... ונכנס ספק בלבו אם תליא במזיד המבשל או תליא במזיד ורצון מי שנתבשל בשבילו, לפעייד פשוט ... במבשל בשבת בשביל אחר בידיעתו ורצונו של מי שנתבשל בשבילו תליא מלתא דאיסורא. וכל זה לפי מה שכתב המגן אברהם תחילה, אבל למסקנת המגן אברהם דלמי שנתבשל בשבילו מותר לפמייש ... הטעם ...לישראל לא חיישינן שיצוה, שלא ישמע לו... במבשל בשבת בוודאי לא חיישינן, דאפילו לעשות איסור דרבנן בשבת לא ישמע לו. נקטו האחרונים עיקר כמו שכתב המגן אברהם בסוף דבריו...

The Ktav Sofer notes that the poskim tend to accept the Magen Avraham's second, more lenient, suggestion, allowing the beneficiary to eat from the food that was prepared for him on Shabbat. However, the Ktav Sofer makes the following exception:

ולפום רהיטא נראה לי – היכא דמבשל שוגג אומר מותר, ומי שנתבשל בשבילו מזיד – אסור לזה שנתבשל בשבילו, והמבשל כמו אם מבשל עצמו מזיד ומבשל לעצמו, כיון שהמבשל שוגג יש לחוש שיצוה לו פעם אחר שיבשל בשבילו, והמבשל שוגג ואומר מותר יעמוד בשגגתו פעם אחרת... ולא ברירא לי

When a non-Jew does *melacha* on a Jew's behalf, we forbid the beneficiary from benefitting from the *melacha* until *bikidei sheya'asu* has passed because we are concerned that the Jew will ask the non-Jew to do *melacha* for him again in the future. The Ktav Sofer suggests that in the case of a Jew who knowingly asks other Jews to do *melacha* for him, in a situation where the Jew doing the *melacha* is not aware or concerned that he is violating a prohibition, it is logical to be stringent with the beneficiary in order to deter him from asking the Jew to do *melacha* again in the future.

However, the Ktav Sofer concludes with the following distinction:

אבל זה נראה לי פשוט ד<u>דוקא במי שמבשל במקרה בשביל אחר</u> גם שהוא לדעתו ורצונו <u>לא חיישינן שמא יצוה לאחר,</u> דלא ישמע לו ולא שכיח, וכ״כ האי לא קנסו. אבל <u>בנדון שלנו שמבשל הפונדק בקביעות מידי שבת בשבתו לאחרים</u> דמקפידין לאכול מבושל בן יומו וזה פרנסתו של פונדק זה תמיד בחול ובשבת <u>בוודאי קנסא קנסו רבנן לאלו שנתבשל</u> בשבילם כמו להמבשל עצמו.

The Ktav Sofer is not sure if there is need to impose stringency upon the beneficiary in a situation where he consciously asks another Jew to do *melacha* on his behalf, as one may argue that it is unlikely that he will have similar opportunities in the future. However, if a person consistently violates Shabbat, then there is concern that people will ask him to do *melacha* for them, and one must therefore be stringent and give them the status of the person who did the *melacha* himself.

ועוד אני אומר, אפילו אחרים שלא נתבשל לדעתם ורצונם, או אפילו לאלו שלא נתבשל בשבילם כלל אסור להם לאכול מאותו התבשיל שנתבשל בשבת כדי להאכיל לאחרים כדי להרויח בו....פשוט.... דאסור למכור לאחרים, דהא סוף מעשה – תחילת מחשבתו היה למכור לאחרים, ומשום הכי מבשל – כדי למכור לאחרים לפי זה אסור לאחרים לקנות ממנו משום לפני עיוור

To summarize the Ktav Sofer:

We accept the Magen Avraham's second, more lenient opinion, and rule that the person for whom a Jew did *melacha* is not treated like the person who did the *melacha* himself, since we are not worried that he will ask him, or another Jew, to do *melacha* again in the future. The Ktav Sofer is inclined to be lenient even regarding a Jew who intentionally had another Jew knowingly do *melacha* for him, since it is unlikely that he will be able to convince other Jews to do the same in the future. However, if a Jew consistently violates Shabbat, then the beneficiaries of *melacha* he performs on Shabbat must wait *bikidei sheya'asu* in order to deter them from asking him to do *melacha* for their benefit in the future. The Ktav Sofer concludes that if a Jew violates Shabbat to prepare food for his customers, they too are forbidden from benefitting from his *melacha* and if they do buy from him, they will be violating *lifnei iver*.

ילקוט יוסף שבת ג סימן שיח סעיף א אות ו

חילוני מומר לחלל שבת בפרהסיא, שעבר ועשה מלאכה האסורה מן התורה בשבת לצורך אחרים, במזיד, אם עשה כן באופן ארעי [ולא בקביעות בכל שבת], מותר לאחרים ליהנות ממלאכתו במוצאי-שבת מיד, ואין צריך להמתין יבכדי שיעשוי אבל אם עושה כן באופן קבוע, כגון בעל מסעדה או בית מלון המבשל בקביעות לצורך אחרים בשבת במזיד, אסור גם לאחרים ליהנות מאותו תבשיל לעולם, אף אם לא ציוה אותו לבשל בשבילו בשבת. דכיון שהוא עושה כן במזיד בקביעות, יש לאסור בזה כמו למבשל עצמו.

הרחבות – הנאה ממעשה שבת של ישראל שנעשה בפרהסיה ❖

3. Halacha that is in *Makhloket*

The halachot of Shabbat, which significantly shape our Shabbat experience, sometimes vary from community to community. What happens if a Jew performs an act that is permitted in his or her community on behalf of a Jew for whom that act is forbidden?

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן שיח ס"ק י

וכל שיש ספק פלוגתא אם הוה בישול או לאו, בזה ספק דרבנן לקולא

The Pri Megadim establishes a very important principle: when one halakhic opinion is favored in a *mahloket*, the other halakhic opinions are not necessarily wrong. Although in a given situation we favor a certain opinion, stringent or lenient, the other opinions may nonetheless be acceptable in other situations. The prohibition of benefitting from melacha performed on Shabbat is *d'Rabanan*, therefore *b'dieved*, one may benefit from a melacha performed by another Jew.

The Magen Avraham suggests something similar regarding a disagreement about bringing utensils to a mikveh on Shabbat:

מגן אברהם סימן שכג ס"ק יא

ואם עבר והטביל כלים לא ישתמש בהם ... ואפשר דיש להקל בדיעבד מאחר דיש מתירין לכתחלה

This rule, however, seems to be more complicated, as the following Magen Avraham forbids enjoying food that has had hot water poured on it from a *kli rishon* (a vessel that was directly heated on a source of heat), even though there is a difference of opinion amongst the rishonim regarding whether it is permitted:

מגן אברהם סימן שיח ס"ק לב

ואם עירה אזי הקליפה אסורה דנתבשלה בשבת

משנה ברורה סימן שיח ס"ק ב

כל שיש ספק פלוגתא בזה אי הוי בכלל בישול או לאו או בשאר מלאכות כהאי גוונא, אין לאסור בדיעבד, דכל האיסור הזה הוא רק מדרבנן, שקנסוהו וספיקא דרבנן לקולא. ועיין במגייא סקלייב וצעייק

The Mishna Berura accepts the Pri Megadim's rule nand challenges the Magen Avraham's ruling: why should the food be prohibited if there are opinions that permit performing that *melacha*?

The answer can be found in the following Pri Megadim, which appears in a different context:

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן רנד

... מכל מקום זה לכתחלה, ודיעבד כדאין הנך רבוותא לסמוך עלייהו (דוגמא מה שכתוב בברכות ט, א כדאי הוא רבי שמעון לסמוך בשעת הדחק), וכללא הוא. <u>ומכל מקום המורה צריך לעיין בזה מי הם החולקים</u>

Not all disagreements are treated equally. In order to be able to rely on the lenient opinions *b'dieved,* these leniencies must have passed a certain threshold of acceptance.

שמירת שבת כהלכתה (מהדורה תש"ע) פרק א סעיף ד

העושה בשבת מלאכה שאיסורה נתון במחלוקת, הגם שלפי ההלכה יש להחמיר, ובפרט כאשר זה נוגע לאיסור תורה, מכל מקום בדיעבד אין לאסור ליהנות ממנה אף בשבת עצמה.

ילקוט יוסף שבת חלק ג – הנאה ממעשה שבת סעיף מד

כל דבר השנוי במחלוקת הפוסקים אם מותר לעשותו בשבת או אסור, אף אם ההלכה נפסקה בשלחן ערוך לאסור, בדיעבד שעבר ועשה כן אפילו במזיד, מותר ליהנות מדבר זה בשבת, ואין לאסור משום הנאה ממעשה שבת.

The poskim apply this principle in many places; let us consider a few examples:

ביאור הלכה סימן רסא

והנה עצם זמן בין השמשות ידוע שיש דעות בין הפוסקים ועי לקמן בסייב ובמשייכ שם בשם האחרונים איך שיש לנהוג למעשה ליזהר להדליק קודם שקיעת החמה דאלייה לכמה פוסקים הוא ספיקא דאורייתא אך בדיעבד אם עבר והדליק או שעשה שאר מלאכה אחר השקיעה בזמן דאיכא דעות בין הפוסקים (שעדיין לא נכנסה שבת) יש להקל בדיעבד ליהנות ממנה ודומיא שכתב המייא בסימן שכ"ג ס"ק י"א לענין הטבלת כלים חדשים דאם עבר והטביל דמותר להשתמש בתוכה הואיל ויש מתירין לכתחלה

The Biur Halacha applies the Pri Megadim's principle to an issue surrounding the disagreement about defining the time of *bein hashemashot* (the intermediary period between day and night). He rules that one must follow the more stringent, earlier, view of when one must stop doing *melacha* on Friday afternoon, so as not to violate a *D'Oraita* prohibition. However, if one did *melacha* after the earlier stage, one may still benefit from the *melacha*, since one may rely upon the more lenient opinions regarding the *D'Rabanan* prohibition of benefiting from *melacha*.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן קיט ד"ה ה' בדבר

בדבר ... שפתח קען /קופסא/ ... אם פתח ישראל שסובר ע״פ הוראת חכם להיתר אם מותר לאחד שסובר שאסור לפתוח ע״פ הוראת חכם אחר – יש להסתפק, דכיון שנעשה בהיתר, אין זה בכלל איסור מעשה שבת, ובפרט באיסור דרבנן. ויש להקל כדי שלא יתדמה כחולק עליהם.

It is important to note that while Rav Feinstein is lenient, he still implies that he has some reservations about using this leniency (at least in this particular case).

The following source discusses the situation of one who follows a stringent opinion being the guest of a person of Yemenite descent who relies on the Rambam's leniency:

פניני הלכה הלכות שבת עמוד 137

_______ מאחר שהמארח נוהג על פי פוסק מוסמך כרמב״ם, מותר לכל יהודי לאכול מתבשילו. שכלל הוא בהלכות שבת, שבכל עת שעל פי דעה אחת לא נעשה במאכל איסור בישול, מותר לכולם לאכול מאותו התבשיל

Summary

1. The primary sources:

The Gemarot in Ketubot (34) and Chullin (15) bring different opinions regarding eating food that was cooked on Shabbat.

The Rif infers from Ketubot that the halacha follows Rabbi Yehuda.

The Baalei Tosafot learn from the Gemara in Chullin that the halacha follows Rabbi Meir.

The Rosh quotes from the Geonim that the halacha should theoretically follow Rabbi Meir, but practically, we should follow the opinion of Rabbi Yehuda, considering that Rav himself accepted Rabbi Meir's leniency but publicly taught Rabbi Yehuda's more stringent opinion to avoid leading unlearned people to sin.

The Rambam and Shulchan Aruch follow Rabbi Yehuda.

The Gra follows Rabbi Meir and rejects the argument that we should be considered unlearned people. The Mishna Berura writes that one may rely upon the Gra's leniency in a situation of need or when the *melacha* was done unintentionally.

2. "Bikidei sheya'asu"

The Rishonim disagree about whether the *D'Rabanan* decree to wait *bikidei sheya'asu* only applies to *melacha* performed by a non-Jew on Shabbat, or also to *melacha* performed by a Jew. The halacha (in most instances) holds that one does not have to wait *bikidei sheya'asu* for *melacha* performed by a Jew. The reason for this lenient approach is that the need for waiting *bikidei sheya'asu* was instituted as a deterrent against asking a non-Jew to do *melacha*. However, since there is no concern that one will commit the severe transgression of asking a fellow Jew to do a *melacha*, there is therefore no need to wait *bikidei sheya'asu* in such a case.

This logic has two important implications:

a. Regarding *D'Rabanan* laws:

The Levush suggests that the opinions that hold that there is no need to wait *bikidei sheya'asu* for a Jew only state this in regard to a *melacha D'Oraita*, but for a *melacha D'Rabanan*, we must be more stringent and wait *bikidei sheya'asu*.

The Pri Megadim disagrees with the Levush, and the Gra states the opposite of the Levush; Rabbi Yehuda disagreed with the more lenient opinion of Rabbi Meir only regarding *melachot D'Oraita*, not *D'Rabanan*. The Biur Halacha and Shemirat Shabbat Kihilchita rule like the Gra.

b. Regarding non-observant Jews:

The Pri Megadim suggests that, in the case of a non-observant Jew, one should need to wait *bikidei sheya'asu* when he does *melacha*, since there is concern that he will do *melacha* again on a Jew's behalf in the future. Ultimately, the Pri Megadim is lenient, considering that the Jew on whose behalf the *melacha* was done will not consider asking a non-observant Jew to do *melacha* for him in the future, since he does not want to violate the Torah prohibition of *lifnei iver*. Rav Shlomo Zalman Auerbach also rules leniently (unless the benefit from the *melacha* is in public).

3. The person on whose behalf the *melacha* was done

The Gemara distinguishes between the person who did the *melacha* benefitting from the *melacha* and others who did not do the *melacha*, who are often treated more leniently. In regards to benefitting from *melacha* performed by a non-Jew, we apply certain stringencies to the Jew for whom the *melacha* was done. What about regarding *melacha* performed by a Jew on behalf of another Jew?

The Magen Avraham writes that based on the aforementioned reason - that there is no concern that the person that the *melacha* was done for will ask the Jew to do *melacha* for him again – there is no need to apply any stringencies to this person.

The Ktav Sofer writes that we accept the Magen Avraham's leniency that the person for whom a Jew did *melacha* is not treated like the person who did the *melacha* himself, since we are not

worried that he will ask him to do *melacha* again in the future. The Ktav Sofer is inclined to be lenient even regarding a Jew who intentionally had another Jew knowingly do *melacha* for him, since it is unlikely that he will be able to successfully ask other Jews in the future to do *melacha* for him. However, if a Jew who consistently desecrates Shabbat does *melacha* on someone's behalf, then we treat the beneficiary like the one who did the *melacha*. The Ktav Sofer concludes that if a Jew violates Shabbat to prepare food for his customers, they too are forbidden from benefitting from his *melacha*, and if they do buy from him, they will be violating *lifnei iver*. His opinion is accepted by the Yalkut Yosef and other poskim.

4. A prohibition that is permitted by other poskim

The Pri Megadim writes that whenever there is a disagreement about whether something is forbidden on Shabbat, even if the accepted approach is to be stringent and forbid, in regards to the Rabbinic prohibition against benefitting from *melacha* performed on Shabbat, we consider it to be a doubt regarding a Rabbinic prohibition, and therefore permitted. The Magen Avraham rules similarly regarding using vessels that were brought to a mikvah on Shabbat; even though we generally follow the stringent opinion to not bring a vessel to the mikvah on Shabbat, if a vessel was brought on Shabbat, it may then be used.

However, he is stringent regarding food that had hot water poured upon it from a kli rishon, even though there are different opinions regarding the permissibility of such an act!

It therefore seems that the Pri Megadim distinguishes between different types of disagreements, and a rabbi must determine when one may rely upon the lenient upon for the purpose of benefitting from *melacha* that was done.

His opinion is brought as the halacha by the Shemirat Shabbat Kihilchita and the Yalkut Yosef.

